



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců JUDr. Josefa Baxy a JUDr. Zdeňka Kühna v právní věci žalobce: **M. K.**, zastoupený Mgr. Davidem Obenrauchem, advokátem se sídlem Kopečná 11, 602 00 Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad Jihomoravského kraje**, se sídlem Žerotínovo náměstí 3/5, 601 82 Brno, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 26. 7. 2011, č. j. JMK 29408/2011, sp. zn. S-JMK 29408/2011/OD/St, o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 12. 12. 2012, č. j. 57 A 125/2011-57,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 12. 12. 2012, č. j. 57 A 125/2011-57, **se zrušuje a věc se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím Magistrátu města Brna, odboru dopravněsprávních činností, ze dne 11. 1. 2011, č. j. ODSČ-36836/PZ-10-Kuc, byl žalobce uznán vinným tím, že dne 9. 8. 2010 v 8:50 hodin v Brně na ulici Zelný trh 9 stál s osobním motorovým vozidlem Seat Toledo, RZ X, čtyřmi koly na chodníku, čímž porušil § 53 odst. 2 zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, a spáchal tak přestupek podle § 22 odst. 1 písm. l) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Za popsané jednání byla žalobci uložena pokuta ve výši 1.500 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1.000 Kč. Žalobce napadl citovaného rozhodnutí odvoláním, o němž rozhodl žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím tak, že podané odvolání zamítl.

[2] Proti rozhodnutí žalovaného brojil žalobce žalobou podanou u Krajského soudu v Brně; ten nejprve rozsudkem ze dne 25. 1. 2012, č. j. 57 A 125/2011-29, žalobu zamítl. Citovaný rozsudek krajského soudu Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 19. 9. 2012, č. j. 1 As 60/2012-28, ke kasační stížnosti žalobce zrušil pro nepřezkoumatelnost. V novém řízení krajský soud rozsudkem ze dne 12. 12. 2012, č. j. 57 A 125/2011-57, napadené rozhodnutí žalovaného zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Dospěl k závěru, že žalobce nevěděl a ani vzhledem k okolnostem a svým poměrům vědět nemohl, že parkováním před budovou Zelný trh 9 může porušit nebo ohrozit zájem chráněný zákonem. Podle krajského soudu nebylo zřejmé, že by předmětné místo bylo nepřípustné provozu silničních vozidel. Správní orgány podle krajského soudu v řízení dostatečně neprokázaly, že by se jednalo o chodník. Proto krajský soud žalobě vyhověl.

II. Kasační stížnost

[3] Žalovaný (dále též „stěžovatel“) napadl rozsudek krajského soudu včas podanou kasační stížností namítaje, že jsou dány důvody podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále též „s. ř. s.“), tj. nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení a nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů.

[4] Stěžovatel poznamenal, že se krajský soud v nyní napadeném rozsudku zcela odklonil od názoru prezentovaného v rozsudku ze dne 25. 1. 2012. V něm krajský soud dovodil, že žalobce parkoval na chodníku. Krajský soud přitom rozhodoval na podkladě shodného spisového materiálu a ani Nejvyšší správní soud se v předchozím zrušujícím rozsudku k této otázce nevyjádřil. Krajský soud tak podle stěžovatele nedostatečně odůvodnil, proč se odchýlil od svých předchozích závěrů ohledně charakteru místa, na němž žalobce parkoval.

[5] Kromě výše zmíněné nepřezkoumatelnosti trpí rozsudek krajského soudu podle stěžovatele nezákonností spočívající v nesprávném posouzení otázky, zda žalobce parkoval na chodníku. Stěžovatel je přesvědčen, že z technického provedení je nepochybné, že šlo o chodník. Uvedený závěr podpořila i zpráva Brněnských komunikací a. s. ze dne 20. 11. 2010, kterou zprávu správní orgány opatřily s ohledem na povinnost řádně zjistit skutkový stav věci.

[6] Stěžovatel se neztotožnil se závěrem krajského soudu a tvrzením žalobce, že z žádného dopravního značení neplynulo, že by předmětné místo nebylo komunikací, na níž je umožněn smíšený provoz. Zákaz užívat chodník jinými účastníky provozu na pozemních komunikacích než chodci vyplývá z § 53 odst. 2 zákona o provozu na pozemních komunikacích; na místě proto není nutné umisťovat informativní dopravní značení. V řešeném případě bylo podle stěžovatele jasně prokázáno, že žalobce parkoval na chodníku. Jako řidič motorového vozidla má žalobce znát předpisy o provozu na pozemních komunikacích, z nichž vyplývá i zákaz parkování vozidel na chodníku.

[7] Odpovědnosti za přestupek žalobce v daném případě nezbavuje, že nebyl předem upozorněn oprávněnou osobou na protiprávnost jeho jednání. Podstatou předmětného

pokračování

řízení nebylo protiprávní jednání jiných osob (řidičů parkujících na témže místě), ale jednání žalobce. Podle stěžovatele u žalobce došlo k naplnění subjektivní stránky ve formě nevědomé nedbalosti. Odlišná dlažba na místě parkování vozidla jasně oddělovala průjezdný úsek komunikace od chodníku a žalobce tak měl vědět, že svým vozidlem parkuje na chodníku.

[8] Z uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Brně zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Závěrem požádal, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek. Správní řád podle něj neposkytuje žádný prostředek pro případné zrušení druhého správního rozhodnutí vydaného v téže věci. Existence dvou protichůdných rozhodnutí vedle sebe by porušovala principy *ne bis in idem* a *res iudicata* a nemohla by být postupem podle správního řádu napravena. V této skutečnosti vidí stěžovatel hrozbu nenahraditelné újmy.

III. Vyjádření žalobce ke kasační stížnosti

[9] Žalobce ve svém vyjádření uvedl, že podanou kasační stížnost nelze chápat jinak než jako projev právního extremismu. Stát by *a priori* měl sloužit občanům, nikoliv je pronásledovat pro neplnění povinností, o kterých nemohou mít občané ani potuchy. Žalobce dále odkázal na svou předchozí kasační stížnost a na rozsudek krajského soudu a dodal, že se v daném případě nemohlo jednat o nevědomou nedbalost, neboť byl strážníky městské policie v minulosti ujišťován, že předmětné místo není chodníkem. Uvedený závěr plyne rovněž ze zprávy Brněnských komunikací a. s. nebo z faktu, že na daném místě i v současnosti parkují desítky vozidel.

[10] Žalobce rovněž vyjádřil svůj nesouhlas s eventuelním přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti. Podle něj může stěžovatel vzniklou situaci řešit přerušením řízení do rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti, nehodlá-li obdobná řízení zastavovat a trvá-li na pronásledování a perzekuci řidičů. Stanovisko stěžovatele pak podle žalobce porušuje základní principy přestupkového řízení a mívá se se zásadním úkolem státu, jímž je občany vychovávat, nikoliv je nespravedlivě trestat. Proto žalobce navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[11] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení, přičemž dospěl k závěru, že kasační stížnost má požadované náležitosti, byla podána včas a osobou oprávněnou, a není důvodné kasační stížnost odmítnout pro nepřijatelnost. Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3, 4 s. ř. s.).

[12] Kasační stížnost je důvodná.

[13] Nejvyšší správní soud v souladu s § 109 odst. 4 s. ř. s. z úřední povinnosti přihlédl k tomu, že argumentace obsažená v napadeném rozsudku krajského soudu je vnitřně rozporná, a tím pádem nesrozumitelná. Za rozhodnutí nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost je v souladu s konstantní judikaturou zdejšího soudu považováno „*takové rozhodnutí soudu, z jehož výroku nelze zjistit, jak vlastně soud ve věci rozhodl, tj. zda žalobu zamítl, odmítl nebo jí vyhověl, případně jehož výrok je vnitřně rozporný. Pod tento pojem spadají i případy, kdy nelze rozeznat, co je výrok a co odůvodnění, kdo jsou účastníci řízení a kdo byl rozhodnutím zavázán*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75, publikovaný pod č. 133/2004 Sb. NSS).

[14] V rozsudku ze dne 19. 9. 2012, č. j. 1 As 60/2012-28, kterým byl první rozsudek krajského soudu zrušen pro nepřezkoumatelnost, Nejvyšší správní soud shrnul námitky obsažené v podané žalobě. Uložil krajskému soudu, aby se v novém řízení zabýval otázkou zavinění žalobce a otázkou vhodnosti, resp. přiměřenosti způsobu potrestání (srov. zejména body 18 – 19 a 23 rozsudku č. j. 1 As 60/2012-28).

[15] Krajský soud si v novém řízení jako zásadní otázku vytyčil posouzení, zda prostor, kde žalobce svým vozidlem parkoval, byl chodníkem či nikoliv (viz str. 7 rozsudku). K tomu v následujících čtyřech odstavcích zmínil obsah sdělení Brněnských komunikací a. s., ocitoval § 6 odst. 3 písm. d) zákona č. 13/1997 Sb. a popsané ustanovení interpretoval. Následně na základě zmíněných úvah přistoupil k hodnocení otázky zavinění žalobce ke spáchání předmětného přestupku. Konstatoval § 4 odst. 1 zákona o přestupcích, rekapituloval tvrzení žalobce a uzavřel, že žalobce nevěděl ani vědět nemohl, že by se na předmětném místě nemohlo parkovat. Poté krajský soud pokračoval v hodnocení věci. Popsal, že ze zprávy Brněnských komunikací a. s. neplyne, že by předmětné místo bylo chodníkem a uzavřel, že správní orgány v řízení neprokázaly, že by žalobce opravdu parkoval na chodníku.

[16] Přezkum rozhodnutí žalovaného provedený a popsany krajským soudem v odůvodnění rozsudku ze dne 12. 12. 2012 je podle Nejvyššího správního soudu nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost. Ze spisu jasně vyplývá, že žalobce v předmětné věci nečinil předmětem sporu fakt, že před budovou Zelný trh 7 dne 9. 8. 2010 opravdu parkoval, ani nezpochybňoval závěr správních orgánů, že předmětné místo je chodníkem. Krajský soud se tedy těmito otázkami neměl ve svém rozhodnutí vůbec zabývat, neboť pro posouzení žalobních námitek nebyly významné.

[17] Úvahy krajského soudu o tom, že s ohledem na § 6 odst. 3 zákona č. 13/1997 Sb. v projednávané věci nebylo zřejmé, zda předmětné místo bylo nepřípustné provozu silničních motorových vozidel, resp. o tom, kdo nese důkazní břemeno k prokázání skutečnosti, že se jedná o chodník, krajský soud při hodnocení otázky zavinění činil zcela nesystematicky, neboť pro posouzení otázky zavinění byly zmíněné úvahy nadbytečné. Pokud by předmětné místo nebylo chodníkem, ale komunikací, nemohl by žalobce být stíhán pro přestupek, protože by se vůbec nedopustil protiprávního jednání. Aby určité jednání naplňovalo znaky přestupku, muselo by v první řadě jít o jednání protiprávní (nedovolené). Pokud by jednání žalobce bylo právem dovolené, nebylo by možné vyvozovat odpovědnost pachatele za jednání a postrádalo by jakékoliv opodstatnění

pokračování

zkoumat naplnění dalších znaků přestupku, mj. i subjektivní stránky pachatele (jeho zavinění).

[18] V posuzovaném případě ze spisového materiálu vyplývá, že žalobce svým vozidlem parkoval na chodníku. Žalobce tyto skutkové okolnosti nezpochybnil; ze specifických okolností projednávané věci (skutečnost, že se jedná o chodník, byla vyjasněna až v průběhu správního řízení, dlouhodobé parkování žalobce na předmětném místě bez jakékoliv výstrahy hlídkujících strážníků městské policie apod.) nicméně dovozoval absenci svého zavinění ve vztahu ke spáchání vytýkaného jednání, a to i ve formě nedbalosti nevědomé. Je tak zřejmé, že se žalobce svým jednáním dopustil porušení § 53 odst. 2 zákona o provozu na pozemních komunikacích, čímž podle správních orgánů naplnil skutkovou podstatu přestupku uvedeného v § 22 odst. 1 písm. l) zákona o přestupcích. Na krajském soudu bylo, aby zvážil (s ohledem na žalobní námitky), zda žalobce jednal přinejmenším v nevědomé nedbalost a pokud by dospěl k závěru, že tomu tak bylo, zda zvolený druh sankce byl v daném případě adekvátní. Pro posouzení otázky zavinění ve formě nevědomé nedbalosti bylo podle § 4 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích určující, zda žalobce vzhledem k okolnostem a svým osobním poměrům mohl a měl vědět o tom, že se svým jednáním dopustil porušení § 53 odst. 2 zákona o provozu na pozemních komunikacích. Tím, že krajský soud na straně 7 napadeného rozsudku zcela chybně vytyčil zásadní otázku posuzovaného případu a následně v rámci hodnocení otázky zavinění v rozporu s § 4 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích a nad rámec žalobních bodů posuzoval i kritéria zakládající protiprávnost jednání žalobce, zatížil své rozhodnutí nepřezkoumatelností pro nesrozumitelnost [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.], k níž byl Nejvyšší správní soud povinen přihlédnout z úřední povinnosti.

[19] V novém řízení bude na krajském soudu, aby v rámci první žalobní námitky (zavinění žalobce) zvážil, zda u žalobce bylo možné dovozovat zavinění z nevědomé nedbalosti, jak tvrdily správní orgány. Přitom bude krajský soud vycházet z okolností spáchání protiprávního jednání a z osobních poměrů žalobce v souladu s § 4 odst. 1 zákona o přestupcích. Krajský soud tedy ve svém rozhodnutí vysvětlí, zda a proč dlouhodobé a opakované parkování žalobce na předmětném místě, předchozí nečinnost strážníků městské policie, resp. jejich neinformovanost o protiprávnosti jednání žalobce, dosavadní dobrá víra žalobce, absence dopravního značení v daném místě, či nejasnost, zda se jedná o chodník na počátku správního řízení, mělo za následek, že žalobce nevěděl ani vědět nemohl, že parkuje na chodníku. Pokud by shledal krajský soud důvodnou argumentaci žalobce o absenci zavinění, vyvrátí ve svém rozsudku argumentaci žalovaného, že se žalobce jako řidič motorového vozidla měl seznámit s příslušnými předpisy o provozu na pozemních komunikacích a že z technického provedení (oddělení chodníku od průjezdního pruhu vozovky obrubou, jiný typ dlažby) bylo při běžném zhlédnutí řidičem jasné, že se jedná o chodník. Naopak pokud krajský soud námitky žalobce důvodnými neshledá, popíše, proč tvrzení žalobce nemohou vyvrátit závěry správních orgánů ohledně míry zavinění. V rámci vypořádání námitky nedostatku zavinění krajský soud nebude vycházet pouze z tvrzení žalobce, ale spojí své právní závěry se skutečnostmi vyplývajícími ze správního spisu a s hodnocením provedených důkazů, což v nyní posuzovaném případě neučinil.

[20] Dospěje-li krajský soud k závěru, že jednání žalobce bylo zaviněné (ve formě nevědomé nedbalosti), bude se věnovat hodnocení druhé námitky obsažené v žalobě, že státní orgány mají působit především preventivně. Z tohoto požadavku žalobce v žalobě dovozoval, že okolnosti projednávaného případu neumožňovaly přistoupit k uložení pokuty. Na zodpovězení této námitky i ve svém druhém rozsudku krajský soud zcela rezignoval, přestože Nejvyšší správní soud v rozsudku č. j. 1 As 160/2012-28 pečlivě a srozumitelně popsal, s jakými námitkami se bude muset krajský soud v dalším řízení vypořádat (např. body 22, 23 citovaného rozsudku). V tomto rozsahu je tedy rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelný rovněž pro nedostatek důvodů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, publikovaný pod č. 787/2006 Sb. NSS, www.nssoud.cz).

[21] Kasační námitkou stěžovatele o nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku pro nedostatek důvodů, spočívající v absenci odůvodnění odklonu krajského soudu od závěrů vyslovených v předchozím rozsudku, ani námitkou nesprávného posouzení otázky zavinění, resp. povahou místa, kde žalobce parkoval, se Nejvyšší správní soud nemohl věcně zabývat, neboť shledal rozsudek krajského soudu v celém rozsahu *ex officio* nepřezkoumatelným. V novém řízení bude na krajském soudu, aby opětovně posoudil námitku nesprávného posouzení otázky zavinění ve shora naznačených mantinelech a věcně se vyjádřil k námitce, zda zvolený způsob potrestání byl v řešeném případě adekvátní.

V. Závěr a náklady řízení

[22] Za situace, kdy Nejvyšší správní soud rozhodl o kasační stížnosti neprodleně po jejím obdržení, nerozhodoval samostatně o žádosti stěžovatele o přiznání odkladného účinku, neboť by to bylo zjevně neúčelné.

[23] S ohledem na výše uvedené závěry Nejvyšší správní soud zrušil napadený rozsudek Krajského soudu v Brně, a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž bude krajský soud vázán názorem vysloveným v rozsudku zdejšího soudu. V novém řízení krajský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. března 2013

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu